

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 «
Negyed évre 2 «

Pénzküldemények:
a «Szászsebesi ipar- és gazdasági hitelszövet-
kezet» címére Szászsebesen küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
lapkiadó:

Podhradszky Emil.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 20 fil. Ajánlközásoknál, eladás vételnél
minden szó után előre beküldendő 4 fil.
Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
sékelt díjak egyezség szerint

XII. évfolyam.

Szászsebes, 1908. szeptember 17.

38. szám.

RÉGIPÉNZZEK aranyból és ezüsből jó árban megvétetnek.
Schmideg Alfréd, Budapest, I., Maros-utca 7.

Eddig 25 arany,
ezüstérem és disz-
oklevéllel kitüntetve.

FARAGÓ BÉLA

Eddig 25 arany,
ezüstérem és disz-
oklevéllel kitüntetve.

csász. és kir. udvari szállító.

Magyar magpergető gyára. Erdészeti magnagykereskedés.
Erdei csemetekertek. Diszfenyőkertészeti Fajburgonya termelés.

ZALA-EGERSZEGEN.

Ajánl legjobb minőségű tű és lomblevelű famagvakat, szlapon tölgymakkot gyümölcs- és
fűmagvakat, összes erdősítéshez szükséges tölgy, luczfenyő és minden egyéb lomb- és
tűlevelű facsemetét.

Élősövénynek Ákác, Gleditschia Maclura Aurentiaca, a mely áthatlan sövényeket képez.

➡ Gyümölcsvadonczok, Gyümölcsfák, Rózsák. ➡

➡ **100-féle legujabb és bőtermésű FAJBURGONYAT,** ➡
továbbá vadetetésre és gazdasági célra igen alkalmas csicsókát

Legmagasabb árban vásárol fenyőtobozakat tölgymakkot és lombfa magvakat!

➡ Mintázott ajánlatokat kér. ➡

Részletes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Egyenruhákat,

Egyenruházati cikkeket,

Polgári ruhákat,

Fehérneműt.

Fegyvereket és töltényeket

A legjutányosabb árak mellett legjobb
minőségben készít

BLUM SÁNDOR

udvari szállítója Ő Felsége a perzsa császárnak, I. Péter szerb királynak és Wladimirovics orosz császári nagyhercegnek.

Budapesten

Váci utca 15.

Erdőtisztáknek nemkülönben erdőáltiszteknek előnyös
résztétfizetési kedvezmények.

Nagyobb megrendelés esetén kívánatra mértékek
felvétele végett a cég egy szabása saját költségén
bárhova elküldi.

Arjegyzéket és mintákat ingyen küldök.

Vidéki megrendelésekre kiváló gond lesz fordítva.
Legkisebb megrendelést is szívesen eszközölök. Meg
nem felelő árú a cég költségén visszaküldhető.

Élő vad!

Élő foglyokat, fácánokat, nyulakat, őzeket,
szarvasokat, vad házinyulakat, uhukat, minden
másfajta állatokat magas árakon vásárol

**O. Frank Utódai
Kreuzig és Högl**

állatkiviteli és nagykereskedési háza, Wien
(Bécs) V-2. Einsiedlergasse 13. Telephon 598.
Szállít minden nem élő vadakat és más élő
állatokat első rendű minőségben.

A nyulak tömeges befogásához saját hálóit,
foglyok és fácánok szállításához saját ketre-
ceit bérmentve küldi és adja rendelkezésre.

**Képes vételi árjegyzék ingyen
és bérmentve. o o o**

Előnyös vadértékesítés

Szarvas, däm vad, vadsertés őz, nyul,
fogoly és egyéb lött vad értékesítését
minden mennyiségben elvállalom a
legmagasabb árak mellett.

Azonnali készpénz elszámolás!

Ájánlatokkal kér:

Fodor Károly,

bizományos

BUDAPEST, (központi vásárcsarnok).

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műóras, főtálatója
a remonteir ingaóráknak
stb. stb.

**ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési díjak:

Egy évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona

Pénzküldemények

Szászsebesi Ipar és Gazdasági Hitelszövetkezet
címére küldendő, Szászsebesen

Megjelenik minden csütörtökön

Felelősszerkesztő és kiadótulajdonos

PODHRADSKY EMIL

Hirdetési díjak:

Egyhasábos garmond sor vagy annak a helye
20 fillér. Ajánlköázásoknál, eladás vagy vételnél
minden szó után előre beküldendő 4 fillér
Nagyobb s többszöri közlésű hirdetményeknél
mérsékelt díjak egyezség szerint

XII évfolyam

Szászsebes, 1908 szeptember 17

38 szám

A mellékjárandóságok.

Most, hogy napirenden van az állami tisztviselők státusának a rendezése, melynek alkalmából az állami erdészeti tisztviselőknek mellőzését célozzák azon az alapon, hogy nekik olyan mellékes járandóságai vannak, amilyenekkel a más szakmáknál működő tisztviselők nem bírnak, időszerűnek találjuk ehhez a kérdéshez hozzászólni s erre vonatkozó véleményünket nyilvánítani.

Az állami erdészeti tisztviselők az ezen a címen tervbe vett mellőztetésük miatt igen nagy mértékben felháborodtak s hogy ez a felháborodás nem csak egyes mindennel elégedetlenkedőkre szorítkozik, annak egyik legfényesebb bizonyítékát szolgáltatották a folyó hó 12-én Budapest székesfővárosban megtartott kongresszuson, melyen az ország minden vidékéről mintegy nyolcszázan sereglettek össze, hogy demonstrálják elégtelenségüket és kifejezésre juttassák nem csak méltányos, de egyuttal jogos kívánságukat.

Nézzük meg már most közelebbről ezeket a mellékjárandóságokat és azok természetét nem az erdészeti tisztviselők szempontjából, mert hisz azoknak az érdekeit nem mi vagyunk hivatva megvédeni, hanem az állami erdészeti altisztek szempontjából, mint akik ugyancsak ezek miatt vannak fizetés dolgában háttérbe szorítva a más ágazatbeli altisztekkel szemben.

A kincstári erdészeti altisztek mellékjárandóságai — mint tudjuk — a következők:

Földjárandóság az I. osztályu altiszteknél

(I. és II. osztályu főerdőőrök, famesterek stb.) négy, II. osztályu altiszteknél (I., II. és III. osztályu erdőőrök) három kataszteri hold szántó föld vagy ennek megfelelő rét, ott, ahol az az erdészeti érdekek sérelme nélkül kiosztható, míg ahol a tisztviselő vagy altiszt illetményföldet nem kaphat, azt az állam holdanként számított tíz koronával megválthatja.

Itt csak úgy mellékesen megjegyezzük, hogy ez a megváltási egyenérték felette csekély s egyáltalában nem áll arányban a mai földhasznbérékkel, amikor a gazdálkodó és földben majd mindenütt egyaránt szűkölködő földműves nép akár az államnak, akár másnak negyven—ötven, sőt még ennél is több korona hasznbért fizet holdankint.

Ilyformán azok a tisztviselők vagy altisztek, akik illetményföld helyett váltságot kapnak, minden kétséget kizárva felette meg vannak rövidítve azokkal szemben, akik ezt a járandóságukat természetben élvezik.

A földjárandóság célja az, hogy a tisztviselő és altiszt annak terményéből lovát, szarvasmarháját eltarthassa; tudvalevő dolog ugyanis, hogy kivált az utóbbira az olyan alkalmazottak, akiket szolgálatuk a városoktól, falvaktól, szóval az emberi társaságtól távol eső helyekre helyez ki, hol a legszükségesebb élelmi cikkük, mint amilyen egy gyermekekkel megáldott családnál a tej, másoktól nem lévén beszerezhető, azok a marhatartásra feltétlenül reá vannak utalva.

A marhatartás könnyítésére, illetve lehetővé

tételére szolgál az altiszteknek az a jogosultsága, hogy ott, ahol ezt az üzemterv s illetve az erdőgazdálkodás megengedi, bizonyos számú lábas-jószágot legeltethetnek; itt ismét találkozunk azzal az igazságtalansággal, hogy azok a tisztviselők vagy altisztek, akik legelőterületben nem részesülnek, azért semmiféle kárpótlást nem kapnak.

A másik járandóság a tűzifa, amely az I. osztályu altiszteknél 36, a II. osztályu altiszteknél 24 ürköbméter kemény hasáb tűzifában, avagy ennek megfelelő lágyfában van megállapítva.

Ez a járandóság a legfontosabb valamennyi közt, mert ezzel az azt élvező szabadon egyáltalán nem rendelkezhetik, azt sem el nem adhatja, sem el nem ajándékozhatja, mert ha ezt megtenné és a dolog felettes hatóságának tudomására jut, fegyelmi eljárás alá lesz vonva és szigorúan megbüntetve. (Vett értesítésünk szerint csak a legközelebbi múlt időben egy kincstári erdészeti altisztet más hatóság kerületébe saját költségén való áthelyezésre ítélte el a fegyelmi bíróság azért, mert az általa fel nem használt egy pár ürköbméter tűzifáját eladta.)

Itt álljunk meg egy kissé és nézzünk közelebbről szemébe ennek az intézkedésnek.

A tűzifajárandóság tehát az állam szempontjából korlátolt illetmény, amelylyel az, aki élvezi, nem rendelkezhetik szabadon, hanem az őt csak addig illeti meg jogosan, ameddig fel tudja használni a saját szükségletére, aminek természetes folyománya az, hogy fájának azt a részét, melyre

főzéshez, fűtéshez nincs szüksége, az azt nyújtó kincstárnak visszahagyni köteles.

Ez bizony elég furcsa intézkedés, kivált ha figyelembe vesszük azt, hogy az illetménytűzifajárandóság egyik alapját képezi a jövedelmi adónak, amelyet azután egész összegében meg kell fizetni az olyan után is, amelyet esetleg az illető nem kapott meg.

Ilyen elv mellett bátran ki lehetne mondani azt is, hogy a földjárandóságnak esetleg el nem használt termését az élvező a kincstár részére visszahagyni köteles, mert hiszen az nem arra szolgál, hogy az egyébként csekély készpénzfizetést kiegészítse, hanem hogy a termésből a ló vagy szarvasmarha táplálkozzék.

A mi szerény véleményünk szerint a mellékjárandóságoknak éppen úgy kellene érinthetetlen magántulajdont, illetőleg az azokat élvező tulajdonát képezniök, amint hogy azt képezi a fizetés, személyi pótlék, avagy a lakbér, mely utóbbinál szintén nem jut eszébe az államnak azt a részt, amely esetleg a lakás bérösszegének csekélyebb volta miatt fennmarad, visszakövetelni.

(Folyt. köv.)

Kiméljük a vadat!

— Irta: Fónagy József. —

Tiró-tiró hallatszik mindenfelé a határokon, mert augusztus elsejétől fogva szabad a foglyot már löni.

Sokan nehezen várják már az augusztus

AZ „ERDÉSZETI UJSÁG“ TÁRČÁJA

Mikróbák.

— Irta: Arányi Miksa. —

Sokszor hallottuk azt a megjegyzést, hogy a modern existencia feltételei ártnak az egészségnek, hogy a légfűtés, a telefon, a gyors közlekedés és az élelmiszerek hamisítása nélkül jobban éreznénk magunkat sokkal, körülbelül úgy, mint amilyen jól érezték őseink magukat, kik a haladás és a civilizáció e nagy vívmányait nem ismerték. Igazán olyan egészségesek voltak az elmúlt idők népei? A régi rómaiak rengeteg sokat szenvedtek pusztító lázaktól és a történet feljegyzései szerint Caesar rendkívül artritikus volt. Tudjuk, hogy a középkorban az általános és speciális betegségek egész sorozata uralkodott, amelyek közül a pestis, a görvény, a kolera, a hisztéria s az elmebeli betegségek mindenféle formája nem tartozott a ritkaságok közé. A tizenhatodik és tizenhetedik századok sem voltak sokkal egészségesebbek. Az orvosok és gyógyszerészek

száma szaporodott és működésük és befolyásuk oly nagyra nőtt, hogy ezek a társadalmi elemek a szindarabok állandó, sokszor nevetséges alakjaivá is váltak. A csusz megtámadta a legerősebb végtagokat, továbbá a himlő a legszebb arcokat. Tudjuk, hogy XIV. Lajos állandóan beteg volt és alattvalói egészségi állapota sem volt gyakran sokkal jobb, amíg Moliére öregjei ritkán idősebbek negyven évnél. A tizennyolcadik század az idegbetegségek korszaka és a tizenkilencedik században a mikróba tartotta hősies bevonulását az orvosi tudományba. E rövid elemzésből is kitűnik, hogy az elmúlt századok egészségi állapota sem igen lehetett kedvezőbb a mienknél, mert az egészség, mint abszolút fogalom talán sohasem létezett, míg ellenben a betegség az élet természetes következménye.

Az abszolút egészség akkor lehetett meg, mikor az első emberpár egy jóakaró Isten felügyelete alatt, szomszédok nélkül, a felejtetlen paradicsomban tett higiénikus sétákat. De e helyzet alaposan megváltozott abban a pillanatban, mikor Kain megölte Ábelt, mikor

elsejét is, hogy a pihenő vadászszenvedély annál nagyobb erővel törjön ki. Sok kis foglyot tesznek árvává a meggondolatlan, szeles vadászok, mert bizony a fogoly csirkéknek csak nagyon kevés része fejlődött úgy ki, hogy az árvaságot el tudják viselni; nem is helyes, hogy augusztus elsejével felszabadul a fogolyvadászat, de azoknak, akik szeretik foglyaikat, már májusra is megengedhetik a vadászatot, mert azok úgy sem pusztítanak; azok előbbrevalónak tartják a helyes beosztást; a fogoly tenyésztéseért túrtóztatik magukat és akkor kezdenek a fogoly vadászásához, amikor már nem tesznek kárt állományukban. Hiába van meg még az önmegtartóztatás is, amikor felrebben a fogoly, a gyorsan lövő vadász oda durrant s a csibéit féltő anyát élettelenül buktatja le a földre; csak akkor veszi észre a hibát, amikor a lelőtt foglyot akarja felvenni, amikor az élettelen anyja mellől repkednek szét a szélrózsa minden irányába a pipiske nagyságu foglyocskák, a kis árvák, akiknek nincsen gondozójuk többé, akiket nem takargat az anya melegítő teste, ha vihar, ha eső áztatja a kis csibécskéket; nincsen aki összehívja őket, úgy pusztulnak el árván, védtelenül, úgy az egész fészekalja. Az öreg, sok-sok veszedelmet kiállott, kifejlődött csapatokat is a mimikri védi a sok ellenségtől; azokat a szegény kis árvákat senki, semmi nem védi az elpusztulástól, elpusztul az valamennyi.

Nem azért irom ezeket szíves megszivlelésül vadásztársaimnak, mintha talán jó magam kifo-

gástalan lennék s nem történt volna meg rajtam ilyesmi, dehogy nem, — ha nem történt volna meg, nem is tudnám, hogy mily keserves, mily fájdalmas érzés az a vadászra, ha a gyámoltalan, nevelésre szorult kis vad egyetlen gyámolítóját, az anyját pusztítjuk el, egy meggondolatlan lövéssel; fáj bizony az minden vadásznak, sőt az ilyem meggondolatlan lövést még évek múltán sem tudjuk elfelejteni; olyan érzés, mintha bünt követtük volna el, ami igaz vadász szívünket fájdalmasan érinti, még évek múlva is. Husz évvel ezelőtt egy tojó kacsát lőttem le a felrebbenés pillanatában, mikor aggatóra akartam tenni, mellette volt a fészke tizenkét tojással, mind ki volt pattogva, mind odaveszett; még ma is szégyenlem magamat, nem tudom elfelejteni azt a gyalázatos lövést.

Ahol sok fogoly van, még augusztus közepén az első vadászatok alkalmával is úgy szokott lenni, hogy száz lövött fogoly közül nyolcvan öreg és csak husz fiatal; de a fejlett csapatok megmaradnak anyai gondozás nélkül is. Nincsen önfeláldozóbb szülő a fogolynál; hogy fiait megvédje, ő maga rohan a veszedelembé, felrepül, hogy míg őt elpusztítják, azalatt a csapat meneküljön, ezt tudjuk mindnyájan, csak arra akartam vadásztársaim figyelmét felhívni, hogy csak elég óvatosan és higgadtan vadászgassunk a mi igen kedves, sokat üldözött madarainkra, a foglyokra.

Egyébként az idén a foglyaink elég frissek, szaladásak és rebbenősek a sok eső és a hűvös

a harag, a bosszu és a remény megszállták a küzdelemre kárhoztatott ember szívét. Akkor az emberek a harag, a remény és csalódás keserűségének kiélesítése céljából egymáshoz közeledtek és abban a pillanatban lett vége az abszolút egészségnek. Megindult a vágy és büszkeség irtózatosszerű küzdelme, az akarat megtalálta irányát és célpontját; küzdött és kinlódott. A fájdalom, a könny, a büntetett és a mű remek, a küzdelem következményei. Megindult az élet s minden új gesztusával a betegség is új lépést tett előre, megtámadta megérőltetett ereinket és idegeinket, szóval megbüntette az örömet és a fájdalmat egyaránt.

Minden korszaknak egészségi szempontból megvolt a maga félelmetes vesszőparipája. A múlt században a kolera közeledése valóságos rettegést idézett elő az emberek közt, míg a tudomány és a közegészségi viszonyok fejlődésével, ma már sokkal hidegebben bánunk el ezzel az ázsiai jövevénynyel. A jelen kor réme a mikróba. Minthogy a föld és a levegő és más minden létező tárgy tele van mikrobákkal és minthogy

minden lélekzetvételnél, nem tudom hány száz ártatlan s ártalmas parazitát nyelünk, nem csoda, ha az egészségüket féltő ideges emberek félelmükben azt sem tudják, kire hallgassanak, a szigorú rendszabályokat előíró orvosra, vagy pedig az életörömeiket prédikáló Rabelaisra, aki azt mondja: „Élvezzük örömmel és gondtalanul az életet”.

A kártékony mikrobák nagyobb mennyiségben akadnak a nagy városokban, mint például erdős vagy tengeri vidéken. Valamelyik tudós kiszámította, hogy száraz időben Párisnak egy köbméter levegőjében 6975 bacillus volt, de vannak a francia fővárosban oly régi házak is, hol egy köbméter levegő 36000 bacillust is foglal magában, míg az új házakban átlag csak 4500 található. Ha tekintetbe vesszük, hogy egy bacillus a vegetáció kedvező viszonyai mellett három nap alatt milliókra menő mennyiségre szaporodhatik, bátran fel lehet vetni azt a kérdést, miképpen lehetséges, hogy ilyen feltételek mellett élő lények egyáltalán existálnak a földön? Szerencsénkre a természet gondoskodott

időjárás miatt. Nagy baj azonban, hogy augusztus 15-én kezdetét veszi már az általános vadászat. Szabad a vásár, szabad fácánt is, nyulat is lőni, legalább a törvény megengedi; bizony igen sok vadász várja ezt az időt szorongó szívvel, mert ha szabad lenne, még előbb is szívesen megtenné ezeknek a tiltott állatoknak a lövését akárhány ugynevezett vadász. A fácánok védelméről, kiméletéről hiába is beszélgetnénk, hiába irogatnánk, mert azt úgy is lelövi az, aki nem tenyészt; aki tenyészt, annak az a fácán nagyon drága, az azt, amikor annak a lövése örömet, gyönyörűséget úgy sem szerez, az úgy sem lövi, meg szeretné hagyni akkorra, amidőn úgy magának, mint vendégeinek igazi örömet szerez a magasan repülő hajtott fácán. Sajnos, minálunk alig lehet fácántenyésztésre gondolni is. Bármit is tegyen a tenyésztő, facánja csak el vándorol a kis tábla kukoricákba, ahol augusztus 15-én, de előbb is, a fogolynagyságu csibéket a pecsenyéjeért feltétlenül ellövik; és ezt megakadályozni nem lehet. Csak akkor lehetne a fácántenyésztés előmozdításánál valamit tenni, ha a facánlövés idejét októberre teszi a törvény. Ez a fejedelmi szép vad csak ez esetben szaporodhatnék el igazán.

Más lapra tartozik azonban a nyulvadászat. Aki augusztus 15-én pusztítja területén a nyulat, az igazán botorul cselekszik. Augusztusban, sőt még szeptemberben is sok a szoptató nyul, még több az a nyul, amelyik még 4–5 kis nyulacskával ajándékozza meg a terület tulajdonosát.

Ha ezeket a várandós és szoptató mamákat meghagyják területeinknek, az világos, hogy novemberben vagy decemberben ezen kiméletnek nagy hasznát veszik; mert ha csak ötven darab ilyen kimélendő anyát hagyunk is meg, kétszáz darab nyullal gazdagabb lesz a terület. De olyan helyen, hol egész társaság pusztítja az állományt, bizony sokkal többet pusztítanak el. Most már azonban, bár igen kevés helyen, vannak polgárpuskások is, kik nyulat is csak októberben lőnek. Ezek előtt kalapot kell emelni.

A szarvasok az idén jól raktak fel; de ezeknek vadászata, az igazi, csak ezután lesz; addig csak a jól hizott és sok kárt tevő rosszagancsu bikákat érdemes lőni.

A fiatal ragadozó szárnyasok estenden és reggel szívesen mennek a bagolygunyhóra. Ugy a szörmés, valamint a szárnyas ragadozókat, a kóbor ebeket és a macskákat pusztítani kell. Az orvvadászokat különösen most kell éber figyelemmel ellenőrizni, mert ezek a területeknek a legnagyobb ellenségei.

Az apácalepke irtása.

— Az «Erdészeti Lapok» után. Írta: Matusovits Péter. —

Az apácalepkének a holicsei és sasvári cs. és kir. uradalmakban a folyó évben történt irtásáról a következő ismertetést olvassuk az «Erdészeti Lapok» szeptember elsejei XVII-ik füzetében:

Az «Erdészeti Lapok»-ban az apácalepke hernyójáról közölt cikkem kapcsán beszámolok az ezidei irtási módokról s azok eredményéről. A feltűnő nagy szám-

róla, hogy ezek az élősdiek nem mindig okozhatnak kárt az emberi szervezetben. Az orr és a száj konstrukciója és a benne fejlődő nedvek legtöbbszörre dezinficiálják és ártalmatlanná teszik a folyton reánk törő hadak támadását.

Ha a higienisták tanácsaira hallgatnánk és utasításait pontosan akarnók követni, egzisztenciánk majdnem lehetetlenné válnék. Mindazok az élelmiszerek, melyekkel apáink büntetlenül táplálkoztak, az új tudomány eredményei szerint most nagy veszélyt rejtenek magukban. A véres hus vakbélgyulladás előidézője, az ivóvíz tífuszbacillust tartalmaz, a bor félelmetes méreg, a nyers élelmiszerek a beleket irritálják, a hal a felbőrt izgatja és ezenkívül kapunk naponként még sok eféle utasítást és tanácsot, amelyeket ha mind követni akarunk, nem szabadna sem étellel, sem itallal élni, sem pedig emberekkel érintkezni. Azért nem szabad nagyon tragikusan venni a bakteriológisták szigorú utasításait, akik az életet a mikroszkóp nagyító üvegén látván, bacillusnál egyebet nem is vesznek észre.

Szerintük az olvasás is veszélyes. Nem annyira, ha új könyveket olvasunk, ami utoljára nem mindenkinek van mindig módjában; de ha könyvtári könyvet olvasunk, mely már sok kézen ment keresztül, tessék tudomásul venni, hogy minden négyzetcentiméter átlag negyvenhárom bacillust rejteget magában, ami is egy három-négyszáz lapos könyvnél jelentékeny mennyiségű láthatatlan ellenséget jelent. Az a szerencse, hogy nem mindenik gyilkos természetű, de annyi bizonyos, hogy a nyilvános könyvtári könyveket sok tudóveszes és más ragályos betegségekben szenvedő olvasó, aki trüsszent és köhög, nyálas kézzel hosszabb ideig forgatja.

A francia orvosi akadémia tudósai foglalkoztak e kérdéssel s azt találták, hogy a veszély különösen az iskolákban legnagyobb, ahol az iskolai könyv sokszor éveken át megyen egyik kézzől a másikra. Kisütötték, hogy e tekintetben a legveszedelmesebb a Koch-féle bacillus, mely 103 napig él, a kolera-bacillus 48 óráig, a difteritisz bacilusa 28 napig és a tífusz bacillusa 50 napig is megél.

(Folyt. köv.)

ban talát petecsomóról ítélve a Liparis monachának nagy mértékben való fellépésére kellett következtetni, miért is az uradalom nem riadt vissza semmiféle költségtől és munkától

Az első intézkedés még télen történt, az áterdőlés. Ez tekintettel arra, hogy a fa méterekbe rakva még a hernyókeléskor is ott volt, eredményre nem vezethetett.

A második intézkedés, a hernyófoltok kátránnyal való bemázolása.

A személyzet megfigyelte a hernyók kikelését. A hernyók kikelésükkor tudvalevőleg egy-két napig együtt maradnak a petecsomó feletti kérgen. A hernyók feketék és az ilyen 30–100 hernyóból álló csomók már messziről láthatók. A kikeléskor 100 munkás pásztánként bejárta az erdei fenyvest és meszelő segítségével bekátrányozta a hernyófoltokat. Az eredmény szembe-tűnő. A sasvári uradalom brockói erdejében ma apácalepke hernyója ugyyszólván nem található. Az állab még fiatal és így a munkások az alacsony fákon a hernyófoltoknak legalább is 90%-át elpusztították.

A holicsi uradalomban az állabok idősebbek és így a fák magasabbak lévén, a magasan lévő hernyófoltok elérhetők nem voltak, mindannak dacára a hernyóknak mintegy 70%-a elpusztult úgy, hogy ez idén kevesebb a hernyó, mint az elmúlt évben.

Ezen intézkedések mellett segít a természet is. Igen sok hernyót látni tachinák által megtámadva és aránylag véve elég sok az ichneumon is. Ugy látszik, fellépett a «Flascheire»-nek nevezett fertőző betegség is, mert sok hernyót láthatni derékszög alatt felfelé hajolva mozdulatlanul, betegen a fatörzseken.

Jelenleg kísérletezünk a Bolle-féle fertőző anyaggal.

Bolle János, a görcei cs. és kir. mezőgazdasági vegyi kísérleti állomás igazgatója ugyanis a selyemlepke hernyójánál előforduló ragadós betegséget, a sárgaságot akarja az általa feltalált módszerrel terjeszteni. Sárgaságban elhullott selyemhernyók vérével (nedvével) impregnált tűzeg- és fűrészporral megtöltött két, mintegy 10 literes zsákot; ezek a zsákok a hernyók által megtámadott erdőrésszel olyan faegyedre akasztatnak az őket egybekötő spárta segítségével, melyet szellő ér. A zacskók száraz időben minden nap átnedvesítendők. Bolle szerint a szellő széthordja az erdőben a bacillusokat és megfertőzi a tűket. A hernyók az ilyen fertőzött tűkkel táplálkozva megbetegednek, elpusztulnak.

A fertőzésnek másik módja az, hogy a Bolle által küldött zacskó tartalma két hektoliter vízben feloldatik s pár órai állás után a fenyők tűinek bepermetezésére használtatik. Az eredmény — Bolle szerint — tekintettel arra, hogy itt a fertőzés még közvetlenebb — biztosabb.

A holicsi uradalomban három próbát tettek: a zacskóknak a fára való feüggesztése, a permetezés és végre egy próbatérnek permetezése és izolálása. Egy-néhány négyszögölnyi kiterjedésű fiatalos árokkal és hernyóenyvvel bekent lécekkel elkülönítettett. Az erdei fenyők a Bolle-féle fertőzőanyagból készült folyadékkal be lettek permetezve és a területre 2000 darab apácalepke hernyója a fákra bocsátva. A kibocsátás utáni

hatodik napon több elhullott és beteg hernyót találtunk. Mi okozta azonban ezen hernyók elhullását, — vajjon a «Flascherie»-e vagy pedig a sárgaság — azt nem tudni. Ezen kísérletezésnek eredményéről a kísérletek befejezése után számolok be.

Hirdetmény

az 1908. évben megtartandó erdőőri és vadőri szakvizsgák ügyében.

68370/I/A—3. 1908. sz.

Az erdőőri szakvizsgák folyó évi október hó 19-én és a következő napokon Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolcon, Kassán, Nagyszebenben, Brassóban, Kolozsváron, Máramarosszigeten, Temesváron, Pécsen és Szombathelyen, a vadőri vizsgák az erdőőri szakvizsgákkal kapcsolatban pedig Budapesten, Pozsonyban, Szombathelyen és Kolozsváron a megye székházában délelőtt 9 órakor fognak megkezdetni és folytatólag megtartatni.

Felhívatnak mindazok, kik az erdőőri vagy vadőri vizsgát letenni óhajtják, hogy hiteles bizonyítványokkal felszerelt folyamodványaikat folyó évi szeptember hó 30-ig ahoz a kir. erdőfelügyelőhöz nyújtsák be, akinek székhelyén vizsgát tenni kívánnak.

Budapest, 1908. évi augusztus hó 4-én.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Agitáljatok saját lapunk érdekében; hassatok oda, hogy minden kartárs előfizetője legyen!

HASZNOS TUDNIVALÓK

A fák szuvasodása. A fát szuvasodás ellen úgy óvhatjuk meg, ha az eltávolítandó ágakat először is a törzsön vagy a főágon, egészen szorosan amelelt és alulról kezdve vágjuk le fűrészszel és egész szorosan a törzsön vagy a főágon felülről lefelé haladva lefűrészeljük. A keletkezett nagy seb gyorsan és biztosan heged be, ha azt olajfestékekkel bekenjük. A meghagyott csonk azonban nem heged be, hanem elkorhad. Olyan csonkokat, amelyeket a szél- vagy hónyomás képezett, szintén közvetlen a törzs mellett le kell vágni, amikor ugyanis a fa egészségesse gyógyul. A fák nem nőnek a magjukon, hanem a kéreg alatt évgyűrűket fejlesztenek; s ezek az évgyűrűk legerősebbekké válnak egy tiszta, sima és jól fedett seb felett és lassankint úgy begyógyulnak, hogy a fa egészséges marad és nem szuvasodik meg. A száraz és felesleges ágaknak baltával való levágását tehát minden körülmények között el kell kerülni, mert ilyen szakszerűtlen kezelés folytán a legtöbb fa megszuvosodik.

Kétszeroltás. A kétszeroltás alkalmazása akkor áll elő, amidőn olyan alma- és körtéfajtáink vannak, amelyek igen gyenge uővésűek és rossz törzsnevelőképességgel bírnak. Az eljárás maga abban áll, hogy a vad alanyba előbb egy erős növekedésű és egyenes törzset nevelő nemes alma- (pl. angol parment) vagy körtéfajtát (pl. normandiai cider körtét) oltunk avagy szemzünk és amidőn ez életerős, törzsnek való hajtást hozott, abba szemezzük a termelni kívánt fajtát (pl. az

almánál Massanszki-almát és a körténél nyári Kálmán-körtét). Körteféléknél (tekintet nélkül annak törzsnevelő képességére) azokat a fajtákat is kétszer kell beoltani, amelyek birsre oltva köves gyümölcsöt teremnek. A kétszer oltott vagy szemzett fa előnye az, hogy korábban és jobban terem, gyümölcse nagyobb, fejlettebb, mint a rendes gyümölcsfaké; de az életeréje azonban kevesebb. Ezért a kétszer oltott fák tartóssága kisebb. A kétszer- vagy amint másképpen is mondják, közbeoltásnál arra ügyeljünk, hogy az egymásba oltott fajták egyidőben induljanak nedvkeringésbe, mert ellenesetben befulás áll elő s megeredés létre nem jöhet.

Lucernavetés. A lucernának augusztusi vetése illetve ennek eredménye nagyon bizonytalan. Könnyen van annak kitéve, hogy a tél beálltaig nem tud megerősödni kellően és áldozatul esik a téli hidegeknek. Több ízben próbálkoztak a lucerna nyárvégi vetésével s ha kellő hótakaró alatt (sajnos, ez gyakran hiányzik vagy rövid ideig tart) jól kitelelt, a következő év terméseiben mindig mögötte marad a normális tavaszi vetésnek. Klimatikus viszonyainkat (száraz nyár, erős tél) tekintve, sokkal biztosabb a lucernának a tavaszi vetése és pedig jelzett talajviszonyok között annak védőnövény nélküli vetése, amely eljárást gazdáink évről-évre nagyobb számban követik. A lucerna nemcsak a vetés évében ad már két, sőt esetleg három kaszálást, hanem a későbbi években is jobban megtartja sűrűségét, zártágát. A vetőmag mennyisége kat. holdanként (1600 □-öl) 12—15 kg. között váltakozik, a vetőmag minősége szerint. Tulságos takarékoság hiba. Védőnövény nélküli vetéseknél 14—15 kg. mag számítandó holdanként, a jól előkészített földbe április elején vetve.

Borjunevelés lefözlözött tejjel. A lefözlözött tej borjuhizlalásra igen alkalmas, azonban a fölözéskor kivont zsírt olcsóbb zsiradékkal vagy zsirképző anyaggal kell pótolni. E célra ajánlják a margarint, a halzsírt, a földidőolajat, a borjutejfölét; de ha ezek nem kevertetnek el a lefözlözött tejben kellő precizitással, akkor hasmenést idézhetnek elő. Azért homogenizáló készülék hiányában ajánlatosabb 1 liter lefözlözött tejbe keverni 40 gramm keményítőt vagy 30 gramm lenmaglisztet, 60—80 gramm szitált zablisztet s 20 gramm rozslisztet. Legjobb a lefözlözött tej egyharmadát felforralni s ebbe a póttakarmányt belekeverni, majd folytonos keverés közben a lefözlözött tej többi részéhez önteni úgy, hogy mikor a tej a borjuk elé kerül, 30—38° C. legyen. A melegebb vagy hidegebb tej sulyos emésztési zavart okoz. A borjukat 3—4 hetes korukig teljes tejen kell tartani, azután minden következő napon 1 liter teljes tej 1 liter lefözlözött tejjel helyettesítendő.

Fagerendás istállómenyезet gyors elkorhadása. Az istállókhoz vagy éppen hizóistállók közé épített takarmányos kamrák fapadlása a párák lecsapódása folytán tudvalevőleg télen mindig erősen izzad, csepeg, ami mindig a farészek időelőtti elkorhadását vonja maga után. A csepegést a kettős deszkázás, a

kátrányos lemezbetét ugyan némi mértékben csökkenti, de megszüntetni nem képes. Az utóbbi tulajdonképpen többet árt, mint használ, mert megakadályozza az alsó deszkázás felső felületének kiszáradását, annyira, hogy a deszka még jóval a csepegés megszűnte után is — úgy a nyár elején — nedves marad. Arra tehát el kell készülnünk, hogy minden ilyen fapadlás aránylag igen gorsan tönkremegy és éppen azért ajánljuk szüntelen az ilyen helyen fekvő fapadlások alsó felületének elszigetelését akár «Kosmos»-lemezekkel, akár a már többször ismertetett «Ovárit»-nak nevezett cementrabitzvakolással, esetleg parafakőlemezekkel is. A maga helyén mind a három módszer teljesen alkalmas és a tapasztalatban kifogástalannak bizonyult.

KÜLÖNFÉLÉK

A nepáli egyszarvu juh. Aki a természetnek csodái iránt érdeklődik s véletlenül Londonba vetődik, el ne mulassa a Zoological Garden-t, vagy amint az angolok állatkertjüket röviden hívják, a «dzu»-t (Zoo-t) megnézni, mert ezen hosszú ut unalmát és fáradalmát bőven kárpótolja az a sok mindenféle ritka állat, amire lépten-nyomon bukkanunk. Minden állatfajból egész gyűjtemény van ott s a gyűjtemények vétel vagy ajándékozás útján egyre gyarapodnak. Sokszor a legritkább állatfajt láthatja az ember; legutóbb például különös ujjélandi papagálylyal gazdagodott az állatkert; ennek a papagálynak, ellentétben a csacskaságáról híres más papagályfajokkal, egyáltalán nincs hangja.

Nemrég Forbin francia tudós érdekes felfedezést tett ebben az állatkertben. Felfedezésnek azért mondjuk, mert ámbár a leltárt minden hónapban átnézik és kijavítják, sehol egy betű említés nincs arról a juhfajról, amiről itt szó lesz. Mikor Forbin meglátta és felvilágosítást kért róluk az őrtől, ez azt válaszolta, hogy e juhok több más ritkasággal együtt abból a gyűjteményből származnak, mit a velszi herceg idiai útjáról hozott magával s a dzunak ajándékozott. Nepálban láttak ezek napvilágot, ama ritka független országok egyikében, amelyek, ámbár közvetlenül angol gyarmat mellett fekszenek, az angol uralomnak nem hódoltak meg. A Himalája hegység völgyeiben terül el Tibet, Szikkim és Brit-India közt ez az ország s így a legritkább növény- és állatvilágot mutatja. Megközelíteni csak Brit-India felől lehet és az angolok, ha már le nem igázhatták, legalább azt igyekeznek megakadályozni, hogy más, mint brit állampolgár, oda betegye a lábát. A briteket meg maga a nepáli nép gyűlöli úgy, hogy ezen érdekes kis ország teljesen el van a tudományos kutatás elől zárva.

A Forbinemlített juhajtának az a sajátságos tulajdonsága van, hogy csak egy szarva van. Mindössze két darabot sikerült belőle a velszi herceg expedíciójának megkaparitania, de Nepálban állítólag elég gyakori. Hogy a kétszarvu juhok valamelyes elfajzása, azt onnan lehet következtetni, hogy a szarv közepén alig észrevehető forradás van, amely a szarv végéig

mindjobban szélesedik és a szarv vége velé, a csucsában, már az ember kisujja is elfér benne. Ez igen vad állat; másfél év alatt az őrnem tudta annyira magához szoktatni, hogy tenyeréből megegye a hajós kétszersültet, amit pedig nagyon szeret. Alakja és nagysága egyébként egészen megfelel az európai juhoknak, csak az orr fölötti csontja görbültebb.

Van ugyanebben a gyűjteményben négyszarvu juh is; a felső pár hátrafelé, az alsó pár azonban a fül mellett lefelé hajlik; ezen utóbbi inkább védőszervül, mint támadó fegyverül szolgál. Ez a négyszarvu juh azonban — nem úgy mint az egyszarvu — csak az állatvilág abnormitása. Nálunk a Nemzeti Múzeumban is őriznek olyan juhot, amelyiknek a bal elülső lába fején nőtt szarv.

Az ivóvíz. A német mérnökegyesület drezdai közgyűlésén Hempel professzor egy érdekes előadást tartott a városoknak ivóvízzel való ellátásáról és olyan fontos körülményre hívta fel a figyelmet, melyre eddig alig vetettek sulyt. Ma még ennél a kérdésnél kizáróan a bakteriológus véleménye a döntő és minél inkább baktériummentes a víz, annál jobbnak tartjuk, sőt a lágy vizet is különbnek gondoljuk a kemény viznél; azzal pedig, hogy tartalmaz-e kellő mennyiségben az a víz tápláló sókat, legkevesebbet törődünk.

Az abszolút tiszta víz ezek nélkül a sók nélkül valami keveset ér, hiszen a desztillált vizet inni sem lehet, annyira izetlen. De tápláló értéke sincs a tiszta viznek, pedig a növényi és az állati életnek lényeges feltétele, hogy bizonyos anyagokat a vízből szerezzen be, mert ezeket az anyagokat egyéb táplálószer nem szolgáltatja, vagy nem olyan hatással, mint a víz, mely ezen anyagokat oldott állapotban viszi a szervezetbe.

Már az ókori tudósok konstatálták, hogy a hegyvidéki lágy víz többféle betegségeknek az okozója. A havasokról leszívargó hólének nincs ideje sókat oldani ki a talajból s ezért olyan lágy a kristálytiszta hegyipatak vize, mely természetes hidegségével még izlelőszervünket is megvesztegeti. Pedig nyilvánvaló, hogy ez a lágy víz nem egészséges. Azonban minden más célra kitűnő, csak ivásra nem. Az igazán jó ivóvíz a föld mélyéből fakad és minél mélyebb rétegeken szűrődik át, annál becsebb alkotórészeket s annál kevesebb baktériumot tartalmaz.

Hempel az ártézikutak vizét tartja legalkalmasabb ivóvíznek s azokra a kísérletekre utal, melyeket tettek Drezdában. Ezek a kísérletek beigazolták azt, hogy a gyermekek, kik a drezdai vízvezeték vizét isszák, nem fejlődnek olyan erőteljesen, mint azok, akik meszes és tápláló sók mesterséges hozzáadásával javított vizet isznak. Továbbá a lágyvizes vidékeken sokkal több a rosszfogú ember s jóval kevesebb válik be katonának, mint keményvizes vidékeken. Igazuk volt tehát a régi-eknek, akik vizet csak mély kutakból ittak és mintegy ösztönszerűen azt a vizet tartották ivásra alkalmasnak, melyet az anyatermészet már kellő tápláló anyagokkal ellátott. Kétségtelen, hogy az ivópohárba és a főző-

edénybe keményvíz való. Viszont mosakodásra, mosásra, gőzkazán táplálására és kert öntözésére a lágy víz alkalmas.

A városi vízvezeték ideálja tehát a kettős vezeték volna. Egyik ivó- és főzővíznek, míg a másik egyéb használatokra szánt lágyvíznek. De ez egyrészt nagyon drága volna, másrészt azzal a veszedelemmel is járna, hogy az aránytalanul csekélyebb mértékben használt ivó- és főzővíz sok fémanyagot szedne fel a vezeték-ből és ez megint ártalmassá válhatnék az egészségre. Hempel professzor ezzel szemben más megoldást ajánl s ez az, hogy még ott is, ahol már van vízvezeték, építsünk mélyfurású kutakat s e kutak vizét használjuk ivásra és főzésre. Másszóval, térjünk vissza a régi jó szokáshoz s hordassuk a jó ivóvizet a kutból; a vízvezeteki csapot pedig kizáróan mosakodásra, mosásra, fürdésre és öntözésre használjuk.

A bujdosó Duna. Irja a *Vízügyi és Hajózási Közlöny* legújabb száma, hogy mostanában a Breg, mely eredetileg a Duna folyónak főforrása, Hüfingen város alatt egyszerre csak eltűnik. Medre egy kilométer hosszúságban teljesen száraz. Almendshofen falunál, mely az utolsó bregvölgyi község, megint van valami kis víz a Breg medrében, mert ott igen erős források buzognak. A Schwarzwaldból eredő Breg vizéből ez idő szerint azonban egy csepp sem jut a Duna medrébe. Brühl mellett, Möhsingentől nem messzire, ahol száraz esztendőben gyakran el szokott tűnni a Duna, nemcsak látható már a folyó vizének a jobbpart felé áramlása, hanem hallható is a meder sziklaüregéibe hulló víz morajló zugása. Möhsingentől Tuttlingenig alig van víz a Duna sekély medrében. Sőt egy idő óta a Lippach patak is eltűnt, mely rehd szerint Mühlheimnél ömlik a Dunába. Immvendingen és Fridingen városkák közelében szintén szemmel látható mostanában a Duna vizének a mederfenéknyílások fölötti örvénylése s hallható a zaj, melyet a földalatti tárnákba zuhanó vizezés okoz. Ha a szárazság fokozódik, akkor a schwarzwaldi Duna Württembergben teljesen el fog tűnni a föld színéről s mint Aach siet a Boden tóba és innen a Rajna medrében az Északi tengerbe. Az a víz, amely Tuttlingentől a Duna medrében folyik, a Kraienbach, Schönbach, Elta és Faulenbach patakok vize. Ott ez idő szerint egy csepp sincs már a donau-eschingeni Duna forrás vizéből. Ami a bujdosást illeti, versenyez érdekességében a Dunával a Wutach nevű hegyi folyócska, mely valaha az Aitrach völgyön át a Dunába ömlött, most pedig a Rajnának egyik mellékfolyója. A Wutach minap egész eltűnt egy husz méter hosszú mederszakasz nyolc üregében, ahol erős morajjal szakad be a hegység belsejébe. Hogy a bujdosó Wutach vize hova jut, a Rajnába-e, a Dunába-e? ma még e kérdésekre nem tudnak válaszolni a tudósok. A folyó a Boll fürdőtől nem messzire eső Münzloch körül tűnik el a föld színéről s most Endrisz stuttgarti professzor próbálja a helyszínén megállapítani, hol kerül megint elő a Wutach medréből a föld alá szivargó

víztömeg. Nincs más mód, mint megfesteríteni a vizet és minden lehetséges helyen megfigyeltetni a mélyebben fekvő vízfolyásokat. Nem lehetetlen, hogy időszaki összeköttetések bizonyítékai fognak fölszínre kerülni a Duna és a Rajna között a Boden tótól nyugatra eső hegységekben és ellehetünk készülve vízrajzi helyesbítésekre is.

Különös peccsenyék. Akinek annyira jól megy a sorsa, hogy ráunt mindenféle köznapj jó falatra és valami különös étel után vágyik, azt a párisi Gaulois a következő étellapra teszi figyelmessé: Előjáróba jó egy szelet elefánthúst megenni. Kicsit csizmatalp ízű ugyan, de elősegíti az emésztést. A rinóceroszhusnak ízében a disznó- és marhahus zamata egyesül. A jól elkészített majomhus oly porhanyós, akárcsak a nyulé. A fókahus is nagyon kellemes ízű, de az oroszlán- és a tigrishus megrághatatlan s illata is tulságos könnyen megkülönböztethető az Ideálpárfümetől. Oly helyeken, ahol nem valami bőven van a vad, mint pl. Közép-Franciaországban, a buzgó vadászok mindenféle állatot leterítenek, amit csak puskacsőre kaphatnak, de éppen oly buzgalommal meg is eszik. A mezei egeret sokan oda nem adnák tíz tengerinyulért; a jól megspékelt mókuspeccsenyének nincs párja; a bagoly- és karvalyhus megpuhítására egészen új módszert találtak fal; a kirántott rókagerinc után pedig mind a tíz ujját megnyalja — az, akinek a gyomra beveszi.

Fakereskedők veszedelme. Folyó hó 2-án a Schultz és Pollák budapesti cég batizai 4 keretes gőzfűrésze a mellette lévő munkaházak felével együtt porrá égett. Ugyanezen időtájt a brádi vasuti állomás mellett a tűz martalékává lett a Zenta-roskányi iparvállalatok r.-t. 35000 ürméter szállításra kész bükkhasáb tűzifája és rengeteg tűzifa pusztult el ugyancsak tűz által a kovásznai faraktárban.

Mikor volt a bibliai hét sovány esztendő? Annak a bizonyítására, hogy Egyiptomban csakugyan meg volt a hét sovány esztendő, egyéb bizonyíték eddig nem volt, mint a biblia és a tény, hogy Egyiptomban több régi magtárnak maradványait megtalálták. Mikor és ki építette e magtárakat, nem tudják. Biblia után számítva, a hét sovány esztendő utolsó évit a Krisztus előtti 1700-ik évre tették. Most megtalálták ez időpontra vonatkozó adatokat. Brugsch tanár kibetűzte a hieroglifákat s kitűnt, hogy a biblia teljesen hű képét adja a régi eseményeknek. A hieroglifák azt mondják, hogy a Nilus áradása hét egymásután következő esztendőn elmaradt; aratás egyáltalán nem volt s éhség és dögvész ütött ki. A biblia időszámítása szerint József Krisztus előtt 1729-ben jutott Egyiptomba. Egy év múlva börtönbe vetették, ahol már kilenc esztendeje sinylett, amikor Faraó pohárnokával megismerkedett. József Krisztus előtt 1715-ben kiszabadult a tömlőcből és a Faraó álmának magyarázásáért feleségül kapta a heliopoliszi egyetem alkancellárjának a leányát. Már ez évben megkezdte a magtárak építését, amelyekbe úgy ebben, mint a következő hét évben nagymennyiségű

gabonát szállítottak. Ezután következett a hét sovány esztendő. A biblia számítása szerint a hét kövér esztendőnek Krisztus előtt 1708-ban lett vége; a következő évben Jákób fiai Egyiptomba mentek gabonát vásárolni. 1706-ban Jákób családja letelepedett a Gózen földjén. 1700-ban volt az utolsó sovány esztendő a most megtalált hieroglifák szerint is.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Szakovits Imre urnak, Kurtakesz. A szakvizsgára való bocsátást még e hó folyamán kérje. A kérvényre egy koronás bélyeg kell és ahoz a kir. erdőfelügyelőséghez kell benyújtani, hol a szakvizsgát letenni szándékozik. — **Csekey Károly** urnak, Várszeg. Az ígért címetek köszönettel vesszük. A lakhelyen kívül az utolsó posta közlését is kérjük. — **Zudor Jakab** urnak, Alvinc. Igazsága van, hogy törvényes uton nagyon körülményes a követeléseink behajtása, mi azonban azt hisszük, hogy azok a volt olvasóink, akiknél sok ezer korona előfizetési díjunk veszett már eddig el, becsületüket engedték kőtyavetyére, bizony — legalább előtűntek — el is vesztették azt.

A KIADÓHIVATAL POSTÁJA

Király Károly urnak, Karácsonyliget. Előfizetése a mult augusztus hó végéig van befizetve. A 35. számot pótlólag megküldtük. — **Tálas János** urnak, Balla. A 2 koronát javára irtuk. — **Bodnár Lajos** urnak, Kovácsvágás. Ajánlatát készséggel elfogadjuk. — **Munteán Pantilimon** urnak, Baramlaka. A nyilván postán elveszett 36. számot a mult számmal együtt még egyszer elküldtük. — **Mayer Károly** urnak, Makkoshotyka. Szíves sorait köszönettel vettük s nem is kételkedtünk abban, hogy továbbra is hívünk marad. — **Tóth András** urnak, Nyiracsád. Az előfizetésre 2 koronát számoltunk el, amelylyel az év végéig ki van egyenlítve. — **Bombola Pál** urnak, B.-Monostorszeg. A jövő évi február hó végéig van előfizetve.

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában, Szászsebesen

HIRDETMÉNYEK

Erdőőr, nős, családós, középkorú, ki az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel letette, több évi gyakorlattal bír, az erdősítés és kihasználás minden ágában járatos, érti a fácanteryesztést, vadászatok rendezését, szarvas cserkészést, duvadak irtását, megfelelő állást keres, amit már október elsején elfoglalhat. Címe megtudható az Erdészeti Újság kiadóhivatalában.

Vizsgálózt, jó bizonyítványokkal rendelkező 38 éves nőtlen erdőőr azonnali belépésre alkalmazást keres. **Kovács Pál** erdőőr, Marcaltó (Veszprémmegye).

Kocsános tölgymakkot 15—20 métermázsát keresek megvételre. Ajánlatok ár megjelölésével következő címre küldendő: **Jellinek Andor** urad. fővadász Nagymágocs (Csongrádmegye).

Tölgymakkot, fenyőtobozokat és lombfamagvakat a legmagasabb áron vásárol és mintázott ajánlatokat kér **Faragó Béla** magpergető intézete, Zalaegerszeg.

Élővadak! Foglyot, fácskát, nyulat, őzet, szarvast, däm vadat, uhut kunyhóleshez, minden fajú ragadozó emlőst és madarat, tyukot, libát, diszfácskát vásárol és erre vonatkozó ajánlatokat kér **Mayer Ede** udv. szállító élővad kiviteli üzlete, Wiener-Neustadt, Schneebergasse Nr. 10., Ausztria. Fiók vadkereskedés Magyarországon: Savanyukut, Sopronmegye. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve! Legjobb híré, legnagyobb üzlet!

Egyedüli ferlachi gyártmány

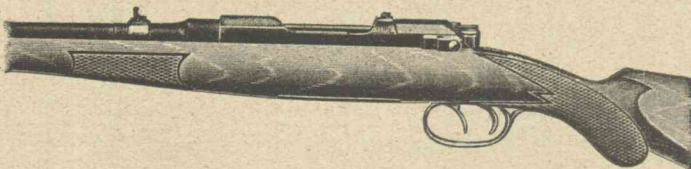
mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Arany érem: Páris 1906. 46 remekelés.

OGRIS MARKUS FERLACHBAN KARINTHIA

fegyvergyár és (prácios) puskaműves.

Szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és céllövő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű Drilling fegyverekben. Súlyuk 2·8—3 kg.

Browning-féle serétes-ismétlőfegyver
== 210 korona gyári árban. ==

Egy Mannlicher Škoda ismétlő kurtály 6·7 mm és 9 mm öbű
400 lépésig jótállás mellett a legpontosabban belőve ára 190 korona.

Egy Mannlicher Excelsior ismétlő kurtály 11·5 mm öbű, acélköpenyburkolatu és legerősebb
füstnélküli lőpor töltés használatára, a legpontosabban belőve egész hossza 101 cm súlya
2·5 kg. nagy kezdő sebességgel és a legerősebb átütő erővel, nagy vad lövésére igen alkal-
mas ára 190 korona.

Egy Mannlicher ismétlő kurtály 95-ös minta, 8 mm öbű ára 140 kor.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Magyar levelezés.

Az „Erdészeti Ujság” hirdetés-
rovatát ajánljuk kartársaink b.

o o

figyelmébe!

o o

HIENTZ JÓZSEF

== SZÁSZSEBES ==

Elvállal minden nyomdai munkát
izléses kivitelben és jutányos áron

Szállítja az összes könyvpiacra megjelenő
könyveket, zeneműveket, levélpapírokat, rajz-
és íróeszközöket

Postai megrendelések gyorsan és
pontosan eszközöltetnek

KÖNYV-, PAPIRKERESKEDÉS
NYOMTATVÁNYRAKTÁR =
NYOMDAI MŰINTÉZET

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt s elismert
egy- és kétsövű vadászfegyvereket,
flóberteket, karabélyokat, céllövő fegy-
vereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

o o árfelemelés nélkül szállít: o o

Aufrecht és Goldschmied

o o fegyveráruháza o o

Budapest, VII., Rákócy-ut 26. sz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!!

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK
BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.

A legrégibb és legnagyobb egyenruházati intézet. A nagyméltósági földművelésügyi m. kir. miniszterium 70542
magas rendeletével az erdőgazgatóságoknak ajánlva.

Erdészeti- és erdő altiszti egyenruhákat, egyes egyenruhadarabokat és mindennemű felszerelési cikket ajánlunk kitűnő
mesteri szabás és izlésteljes kiállításban.

Fehérneműek- és harisnyák óriási választékban. Fegyverek- és töltényekből állandó nagy raktár.

Polgári ruhák a legjobb magyar- és angol szöveteiből elsőrangú szabászok közreműködése mellett készülnek.

Hivatalos uton részletfizetésre is eszközölhetők megrendelések és nagyobb
megrendelés esetén kívánatra saját költségünkön egy szabászt küldünk a
mértékek felvétele végett.

Árjegyzéket és mintákat ingyen és bérmentve küldünk
és vevőink kényelmére bármely cikket készséggel beszerzünk.
Meg nem felelőt visszaveszünk.

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában Szászsebesen.